

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

7. Xauerium de Christi fide audit frequenti aula Rex Saxumæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

rum deorum, & exterius illud rituum factorum choragium ea procurant maiestate, ut eius admiratione spectatorem populum incantent. Postremo salutis, quam sibi vulgus effingit ratio, venerabiles Bonzios illi facit, nihil ipsi fortius auditoribus suadent, ut ea quae dixi Xachae quinque praecipua facultatem humanam transcendere. Ergo cui lubet, ut lubet vivere, postque omnes laxatas cupiditatibus habenas, saluus esse, subducatur cum Bonziis suorum scelerum nomina, eaque datis muneribus, & legatis pecuniis adaequet, Bonzium vero Xachae merita iis reponant, suo enim illa arbitrato dispensant, & penes illos est eximere inferis quos volunt, & in beatorum sedibus locare; vendunt item de cartis vestes, rudiaro penicillo gestis deorum cuiuspiam depicta. Has qui moritur indutus, beatus scilicet, & aeternum felix! venalem pariter innocentiam habent suam, & merita, & quaesitas multorum annorum spatio virtutes. Sed horum omnium salua semper sibi possessione, & integritate, ut qui summam illorum eandem volentibus emere semper tradant. Denique syngraphis fiduciariis usuras decunces argenti quod hic acceperint, creditoribus, statim a morte soluendas promittunt; iisque syngraphis praebet populus fidem sic indubitatae ut cum iis laeti moriantur, easque illuc in alia vita representandas secum ferant. Omnis pauperum infelicitas est, ut quibus desit quo ipsi cum Bonziis de peccatorum suorum nominibus transigant. Sed omnium infelicissima, miserrimaque sunt foeminae, cuiuscunque sint dignitatis. Ingeniosi quaestuum emunctores, extra spem salutis esse illas docent, quod sordes earum quaedam sint, omnibus virorum criminibus foediores, nec ullus Deorum sustineat in Paradisum suum illas admittere, nisi grandi argenti pondere a Bonziis id promerita, quod sane faciunt tam profuse, ut angusto in regno, cuiusmodi apud nos parva prouincia, Bonziorum andrones ad octingentos numerentur. Postremo, huic mimo Diabolico ne quid desit, militarem habent ordinem religiosorum, sub vno Camidum Cucabao. In eo triginta millia censentur virorum fortium. Castimoniam ostentant adeo coelibem, ut nefas sit ulli foeminarum, in vrbes eorum ditioris vel pedem inferre.

Hoc se monstro iactabat daemone ad traducendam Christi Ecclesiam imitatione ridicula compacto, quo tempore illuc Indorum Apostolus, Angelorum regina duce ac praeside aduenit, cui propterea, & quod eius Assumptae sacro die applicuisset ad portum Iaponiae, iure debentur primitiae spiritus, quas in pignus maiorum progressuum Saxumana in aula statim legit.

7
Xauerium
de Christi
fide audit
frequenti
aula Rex
Saxumae.

7. Distabat Cangoximam sex leucas Rex Saxumae. Hunc cliens nobilis Paulus a sancta fide, debiti honoris officio functurus mox adiit; excepit virum Rex mira comitate, & obseruantia; sciscitatus est quam curiosè, tam benignè, de tractu Indiarum prorsus Iaponibus ignoto, de nationum moribus quas habent Iapones pro rudibus, & incultis; praeter omnibus vero de Lusitanorum in bello virtute, ac robore de quibus cum

cum Regi plenius, fecisset fatis; vltro sermo incurrit, in cultus varios factorum, quibus India utebatur, sed maximè in Christianismum eo nuper ex Europa inductum, de quo Paulus sublimi sanctitatis illius commendatione mysteriorum & auctoritatis, partem orbis maximam obtinentis verba fecit; vidensque iucundè ab rege audiri, ac probari, iussit sibi proferri Deiparæ iconem, filium infantem inter brachia sustinentis, opus doctæ manus, quod ei Xaverius eo consilio dederat, vt si qua fauisset occasio id Regi ostenderet, fuitque planè diuinæ bonitatis, vt eius aspectu Rex pietatis sensus, ac reuerentiæ magnos conciperet: acciuit quotquot in aula tunc erant nobiles, & cum iis Virginem flexis genibus adoravit, voluit etiam Regina ostendi quæ suis pariter cum principibus fœminis, & honorariis puellis, venerationem illi prostrata exhibuit, multa ex Paulo, super ea Virgine rogitans & super puero, qui vnde? cur tanti apud Christianos nominis & honoris. Ad quæ Paulus breui ab natali ad ascensionem enarratione, vitam Christi pertextens, incredibili admiratione affectit attonitas, Reginam præfertim, quæ paucis diebus Paulo Cangoximam reuerso, mandauit per nobilem fore sibi rem valdè gratam, si eius picturæ apographum ab eo acciperet. Sed qui hoc duceret pictorem reperire illic non licuit. Ergo illa saltem, perferri ad se compendio petiit religionis Christianæ suprema capita quod Paulus quamprimùm præstitit. Hæc dum Saxoniæ in aula geruntur, multi quotidie Pauli domum nouæ legis, nouæ imaginis, nouorum ex Europa Bonziorum confluere, sunt enim Iapones cupidissimi nouarum rerum & de futura post hanc vita inter se assidue disputant, committente illos multitudine sectarum pugnantium quibus distrahantur. Suspiciere itaque vehementer, idque ante omnia mirari, homines iis præditos dotibus, sprete patria, & domo, milliarium viginti millia per quicquid vsquam est terribile, ac durum, emensos venisse ad pandendam solùm Iaponiis salutem veram: inde circumspicere illos attentius, inquirere de instituto, & conditionibus ipsorum, & acutè videre, cultu licet & habitu viles, haudquaquam ad opes & honores quibus Bonziji inhiant, nauigasse, cum essent ab iis alienissimi. Tandè igitur magis desiderio ardere intelligendi qua lege, quo more, quibus sacris viuerent Christiani: quæ Paulus Deo plenus, eorum quæ per se nouerat præco egregius, reliquorum interpretis fidus, & diu noctuque docebat adeuntes, nec absque suo saltem, compendio; nam quod peculiariter optarat, vxoris & filia animas à Deo obtinuit, cum agnatorum aliquot numero, quos ab se Christianis imbutos disciplinis, saluari lauacro purgari vidit.

8. Meditabatur hæc inter Xaverius ineundum pro Euangelio certamen, iis se præfidiis, si vnquam aliàs, obarmans quæ ad rem tam arduam ducebat potissima, demissione inquam sui, egestatis suæ optimè conscia, per se bono cuius inuitis; sed longe imparis, reuincendæ errorum tam variæ, & inueteratæ falsitati; manifestandæ ignorantia sapientium

8
Præparatio
Xaverij ad
prædic. Iap
poniis.